

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

14. siječnja 2021. *

„Povreda obveze države članice – Članak 258. UFEU-a – Direktiva 2003/96/EZ – Oporezivanje energenata i električne energije – Članci 4. i 19. – Propis koji je donijela autonomna regija države članice – Doprinos za kupnju benzina i plinskog ulja koji podliježu trošarinama – Članak 6. točka (c) – Oslobođenje od trošarina ili njihovo sniženje – Pojam „potpuni ili djelomični povrat” iznosa poreza – Nepostojanje dokaza o postojanju veze između tog doprinosa i trošarina”

U predmetu C-63/19,

povodom tužbe zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, podnesene 29. siječnja 2019.,

Europska komisija, koju zastupaju R. Lyal i F. Tomat, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Talijanske Republike, koju zastupa G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. M. De Socio, *avvocato dello Stato*,

tuženika,

koju podupire:

Kraljevina Španjolska, koju zastupaju S. Jiménez García i J. Rodríguez de la Rúa, u svojstvu agenata,

intervenijent,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: E. Regan, predsjednik vijeća, M. Ilešič, E. Juhász (izvjestitelj), C. Lycourgos i I. Jarukaitis, suci,

nezavisni odvjetnik: J. Richard de la Tour,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 16. srpnja 2020.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: talijanski

Presudu

- 1 Svojom tužbom Europska komisija zahtijeva od Suda da utvrdi da je Talijanska Republika, time što je primijenila sniženje stopa trošarina predviđeno regionalnim zakonodavstvom koje je donijela autonomna regija Friuli-Venezia Giulia (Autonomna regija Furlanija-Juljska krajina, Italija, u daljnjem tekstu: Regija) na benzin i plinsko ulje koji se koriste kao pogonska goriva za prodaju tih proizvoda stanovnicima te regije, povrijedila obveze koje ima na temelju članaka 4. i 19. Direktive Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL 2003., L 283, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 75.).

Pravni okvir

Pravo Unije

- 2 Uvodne izjave 2. do 5., 9. i 24. Direktive 2003/96 glase kako slijedi:
 - „2. Nedostatak propisa Zajednice kojima se utvrđuju najniže stope oporezivanja električne energije i energenata, osim mineralnih ulja, mogao bi negativno djelovati na pravilno funkcioniranje unutarnjega tržišta.
 3. Pravilno funkcioniranje unutarnjega tržišta i ostvarivanje ciljeva ostalih politika Zajednice zahtijeva da se na razini Zajednice utvrde najniže razine oporezivanja većine energenata, uključujući električnu energiju, prirodni plin i ugljen.
 4. Značajne razlike u oporezivanju energije, koje države članice primjenjuju na nacionalnoj razini, mogle bi se pokazati štetnima za pravilno funkcioniranje unutarnjega tržišta.
 5. Utvrđivanjem odgovarajućih najnižih stopa oporezivanja na razini Zajednice omogućit će se smanjenje postojećih razlika među nacionalnim stopama oporezivanja.

[...]

 9. Državama članicama treba omogućiti potrebnu fleksibilnost u definiranju i provedbi politike koja odgovara njihovim nacionalnim okolnostima.

[...]

 24. Državama članicama treba dozvoliti primjenu određenih drugih oslobođenja ili sniženih razina oporezivanja kad to ne utječe na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i ne uzrokuje narušavanje konkurentnosti.”
- 3 Članak 4. te direktive propisuje:
 - „1. Razine oporezivanja koje države članice primjenjuju na energetske proizvode i električnu energiju, a koje su navedene u članku 2., ne smiju biti ispod najniže razine oporezivanja propisane ovom Direktivom.
 2. Za potrebe ove Direktive, ‚razina oporezivanja‘ znači ukupno opterećenje u vezi sa svim neizravnim porezima (osim [poreza na dodanu vrijednost (PDV)]) koji se izračunavaju izravno ili neizravno po količini energenta ili električne energije u trenutku puštanja u slobodnu potrošnju.”

4 Članak 5. navedene direktive predviđa:

„Pod uvjetom da poštuju najniže razine oporezivanja koje su propisane ovom Direktivom i ako su usklađene s pravom Zajednice, države članice mogu uz poreznu kontrolu primjenjivati diferencirane stope poreza u sljedećim slučajevima:

- kad su diferencirane stope izravno povezane s kvalitetom proizvoda,
- kad diferencirane stope izravno ovise o količinskim razinama potrošnje električne energije ili energenta koji se koriste za grijanje,
- za sljedeće uporabe: lokalni javni putnički prijevoz (uključujući taksije), skupljanje otpada, oružane snage i javnu upravu, invalide, sanitetska vozila,
- između korištenja u poslovne i neposlovne svrhe, za energente i električnu energiju, kako je navedeno u člancima 9. i 10.”

5 Članak 6. te direktive glasi kako slijedi:

„Države članice mogu slobodno odobravati oslobođenje od poreza ili snižene razine oporezivanja, kako je propisano ovom Direktivom:

- (a) izravno;
- (b) putem diferenciranih stopa
ili
- (c) povratom cijelog ili dijela [iznosa] naplaćenih poreza.”

6 Člankom 7. stavcima 2. i 4. Direktive 2003/96 određuje se:

„2. Države članice mogu praviti razliku između korištenja plinskog ulja kao pogonskoga goriva u komercijalne i nekomercijalne svrhe, pod uvjetom da se poštuju najniže razine poreza Zajednice i da stopa za komercijalno plinsko ulje koje se koristi kao pogonsko gorivo nije ispod nacionalne razine poreza na snazi 1. siječnja 2003., bez obzira na odstupanja za takvo korištenje predviđeno u ovoj Direktivi.

[...]

4. Bez obzira na stavak 2., države članice koje uvedu sustav naplata cestarina za cestovna vozila ili kombinacije zglobnih vozila koja su namijenjena isključivo za cestovni prijevoz roba, mogu primjenjivati snižene stope za dizelsko gorivo koje takva vozila koriste [...].”

7 Na temelju članaka 15. do 17. te direktive, države članice mogu primijeniti oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja u slučajevima koji su u njima navedeni.

8 U skladu s člankom 18. stavkom 1. te direktive, odstupajući od njezinih odredaba, države članice ovlaštene su nastaviti primjenjivati snižene razine oporezivanja ili oslobođenja od poreza navedene u njezinu Prilogu II. Ovisno o prethodnom preispitivanju Vijeća Europske unije, na temelju prijedloga Komisije to ovlaštenje prestaje vrijediti 31. prosinca 2006. ili na dan kako je navedeno u Prilogu II. te direktive.

9 Članak 19. Direktive 2003/96 propisuje:

„1. Dodatno odredbama u prethodnim člancima, posebno člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja radi provođenja pojedinih politika.

Država članica koja želi uvesti takve mjere o tome obavješćuje Komisiju te dostavlja Komisiji sve relevantne i potrebne podatke.

Komisija preispituje zahtjev uzimajući u obzir, između ostalog, i ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, potrebu osiguranja pravednog natjecanja, kao i aspekte politike Zajednice u vezi sa zdravstvom, okolišem, energetikom i prometom.

U roku od tri mjeseca od prijma relevantnih i potrebnih podataka Komisija će predložiti Vijeću izdavanje ovlasti za takve mjere ili će alternativno obavijestiti Vijeće o razlozima zašto nije predložila davanje ovlaštenja za takve mjere.

2. Ovlasti navedene u stavku 1. odobravaju se na rok od najdulje 6 godina, s mogućnošću obnavljanja u skladu s postupkom koji je predviđen u stavku 1.

3. Ako Komisija smatra da oslobođenja ili sniženja predviđena u stavku 1. više nisu održiva, posebno u vezi s pravednim tržišnim natjecanjem ili zbog narušavanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta, ili u vezi s politikom Zajednice na području zdravstva, zaštite okoliša, energetike i prometa, ona će podnijeti Vijeću odgovarajuće prijedloge. Vijeće donosi jednoglasne odluke o tim prijedlozima.”

- 10 Prilog II. Direktivi 2003/96, naslovljen „Snižene stope poreza i oslobađanja od takvog oporezivanja, kako je navedeno u članku 18. stavku 1.,” predviđao je u korist Talijanske Republike niz sniženja razina oporezivanja među kojima i „sniženje stope trošarine na benzin koji se troši na području Friuli-Venezia Giulia, pod uvjetom da su stope u skladu s obvezama koje su predviđene u ovoj Direktivi, posebno s najnižim stopama trošarine”.

Talijansko pravo

- 11 U skladu s člankom 5. točkom 3. Statuta speciale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia (Poseban statut autonomne regije Furlanija-Julijska krajina), donesenog na temelju legge costituzionale (Ustavni zakon) od 31. siječnja 1963. (GURI br. 29, od 1. veljače 1963., str. 554.), u verziji primjenjivoj na ovaj spor, Regija raspolaže zakonodavnom ovlašću glede uvođenja regionalnih naknada predviđenih u članku 51. tog statuta.
- 12 U skladu s člankom 49. točkom 7.bis navedenog statuta, Regiji pripada 29,75 % prihoda od trošarina na benzin i 30,34 % prihoda od trošarina na plinsko ulje koji se troše u toj regiji u svrhu prijevoza te se ubiru na njezinu području.
- 13 Članak 51. četvrti stavak točka (a) istog statuta predviđa da Regija može, podložno pravilima Unije u području državnih potpora, u slučajevima u kojima država predvidi takvu mogućnost za dotične porezne prihode, izmijeniti stope oporezivanja ili tako da ih snizi ili da ih poveća a da ne premaši najvišu razinu oporezivanja predviđenu zakonodavstvom države te predvidjeti oslobođenja od poreza ili uvesti porezne odbitke i umanjenja porezne osnovice.
- 14 Članak 1. legge regionale n. 14, norme per il sostegno all’acquisto dei carburanti per autotrazione ai privati cittadini residenti in Regione e di promozione per la mobilità individuale ecologica e il suo sviluppo (Regionalni zakon br. 14 o utvrđivanju pravila o potpori kupnji pogonskih goriva u svrhu prijevoza za pojedince koji stanuju u regiji i o poticanju pojedinačne ekološke mobilnosti i njezina

razvoja) od 11. kolovoza 2010., naslovljen „Ciljevi” (*Bollettino ufficiale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia* br. 19, od 13. kolovoza 2010.), u verziji primjenjivoj na ovaj spor (u daljnjem tekstu: Regionalni zakon br. 14/2010), u stavku 1. predviđa:

„Kako bi se nosila s teškom konjunktornom krizom, [Regija] ovim Zakonom predviđa iznimne dodatne mjere radi potpore cestovnoj mobilnosti kao i smanjenja onečišćenja okoliša. Konkretno, njime:

- (a) su predviđene mjere potpore kupnji pogonskih goriva radi privatne cestovne mobilnosti;
- (b) su predviđene mjere za poticanje korištenja motora koji su djelomično ili u cijelosti neovisni o pogonskim gorivima za cestovnu mobilnost;
- (c) se podupiru istraživanje i razvoj tehnologija za stvaranje motora koji su djelomično ili u potpunosti neovisni o pogonskim gorivima;
- (d) se potiče proširenje mreže za distribuciju pogonskih goriva sa slabim utjecajem na okoliš.”

15 U skladu s člankom 2. Regionalnog zakona br. 14/2010, naslovljenim „Definicije”:

„1. Za potrebe ovog zakona primjenjuju se sljedeće definicije:

a) ‚korisnici’ su:

1. fizičke osobe koje žive u Regiji i vlasnici su ili suvlasnici prijevoznih sredstava koja ispunjavaju uvjete za korištenje doprinosa za kupnju pogonskih goriva u svrhu prijevoza, to jest pogonskih goriva koja se koriste za pogon vozila i motocikala, ili osobe koje su nositelji prava plodouživanja na tim prijevoznim sredstvima ili prava financijskog zakupa ili leasinga;

[...]

b) ‚prijevozna sredstva’: automobili i motocikli upisani u javne upisnike vozila Regije, uključujući prijevozna sredstva u financijskom zakupu ili leasingu, pod uvjetom da pripadaju korisnicima iz točke a);

c) ‚iskaznice’: kartice koje sadržavaju tehnička obilježja iz priloga A točke 1.;

[...]

f) ‚POS’: standardizirani strojevi koji imaju tehnička obilježja iz priloga A točke 2.”

16 Članak 3. tog regionalnih zakona, naslovljen „Sustav doprinosa za kupnju pogonskih goriva”, određuje:

„1. Regionalna uprava ovlaštena je dodijeliti doprinose za kupnju pogonskoga goriva u svrhu prijevoza koju obave osobe korisnici za svaku pojedinačnu opskrbu pogonskoga goriva na temelju kupljene količine.

2. Doprinosi za kupnju benzina i plinskog ulja utvrđuju se u visini od 12 centa po litri odnosno 8 centa po litri.

3. Iznos doprinosa za kupnju benzina i plinskog ulja iz stavka 2. uvećava se za 7 centa po litri odnosno 4 centa po litri za korisnike koji žive u općinama u brdskom ili polubrdskom području koje su označene kao općine s otežanim ili djelomično otežanim uvjetima gospodarenja na temelju Direktive Vijeća 75/273/EEZ od 28. travnja 1975. o popisu Zajednice glede poljoprivrednih područja s otežanim

uvjetima gospodarenja u smislu Direktive 75/268/EEZ (Italija) [(SL 1975., L 128, str. 72.)] kao i u različitim općinama utvrđenima na temelju [različitih odluka Komisije u vezi s regionalnim potporama].

4. Zbog konjunkturnih razloga ili razloga u vezi s mogućnostima regionalnog proračuna te nakon savjetovanja s nadležnim odborom izvršne vlasti doprinosi iz stavka 2. i razina povećanja iz stavka 3. mogu se prilagoditi tako da ne prijeđu graničnu vrijednost od 10 odnosno 8 centa po litri odlukom Giunte regionale (Friuli-Venezia Giulia (regionalno vijeće Furlanije-Juljske krajine, Italija)), i to zasebno za benzin i plinsko ulje te za razdoblje ne duže od tri mjeseca koje se može produljiti. Odluka se objavljuje u *Bollettino ufficiale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia*.

4.bis Ne dirajući u opću proračunsku bilancu, regionalno vijeće može, kako bi se nosilo s iznimnom cikličnom gospodarskom situacijom, podići doprinose iz stavka 3. do iznosa od 10 centi po litri i to putem odluke koja se primjenjuje najkasnije do 30. rujna 2012.

5. Korisnici imaju pravo na doprinose iz stavka 2. za sve opskrbe obavljene na elektronički način predviđen ovim Zakonom na svim prodajnim mjestima koja se nalaze na regionalnom području.

5.bis U sporazumima iz članka 8. stavka 5. mogu se utvrditi detaljna pravila prema kojima se doprinos dodjeljuje korisnicima u slučaju da je opskrba obavljena izvan regionalnog područja.

6. Doprinos se ne dodjeljuje za pojedinačnu opskrbu pogonskim gorivom kada je ukupni iznos koristi niži od 1 eura.

7. Doprinosi iz ovog članka uvećavaju se za 5 centi po litri ako je automobil na koji se odnosi dotična opskrba opremljen barem pogonom s kombiniranom nultom emisijom ili je potpomognut pogonom na benzin ili plinsko ulje.

8. Počevši od 1. siječnja 2015., doprinosi iz stavka 2. snižavaju se za 50 % za automobile osim onih iz stavka 7. i homologiranih prema normi ‚Euro 4‘ ili nižoj.

9. Doprinosi iz stavka 2. ne dodjeljuju se za vozila koja su kao nova ili rabljena kupljena nakon 1. siječnja 2015., ako su različita od onih iz stavka 7. i homologiranih prema normi ‚Euro 4‘ ili nižoj.

9.bis Bilo koja druga korist na regionalnoj razini povezana s opskrbom pogonskim gorivom nespojiva je s doprinosima dodijeljenima na temelju ovog članka.”

17 Članak 4. navedenog regionalnog zakona, naslovljen „Zahtjevi i detaljna pravila za dobivanje odobrenja”, u staccima 1. i 3. predviđa da odobrenje za korištenje sniženjem cijene zainteresiranim osobama izdaje Camera di commercio, industria, artigianato ed agricoltura (Komora za trgovinu, industriju, obrt i poljoprivredu, Italija, u daljnjem tekstu: trgovačka komora) provincije u kojoj one žive i da se iskaznice mogu koristiti isključivo za opskrbu vozila za koje je odobrenje dodijeljeno, i to samo od strane korisnika ili druge osobe koju je on formalno ovlastio da se koristi navedenim vozilom, pri čemu korisnik ostaje odgovoran za svaku zlouporabu iskaznice.

18 Članak 5. tog regionalnog zakona, naslovljen „Detaljna pravila za elektroničku isplatu”, određuje:

„1. Kako bi dobio doprinos za kupnju pogonskih goriva u svrhu prijevoza u elektroničkom obliku, korisnik upravitelju postrojenja u kojemu se POS nalazi (u daljnjem tekstu: upravitelji), sa sjedištem na području [Regije], predočava iskaznicu u vezi s prijevoznim sredstvom za koje je ona izdana.

2. Upravitelj je dužan provjeriti da prijevozno sredstvo koje se opskrbljuje jest baš ono označeno na iskaznici. Provjera se također može obaviti pomoću vizualne ili elektroničke opreme ili uređaja koji omogućavaju elektroničku kontrolu odgovara li vozilo koje se opskrbljuje podacima na korištenoj kartici.

3. Nakon opskrbe pogonskim gorivom upravitelj je dužan pomoću POS-a odmah utvrditi isporučenu količinu u litrama i elektronički je zvesti te uručiti korisniku isprave u kojima su navedeni postupci i informacije iz Priloga B točke 3.

4. Korisnik mora provjeriti da isporučena količina u litrama odgovara onoj koja je navedenima u primljenim ispravama.

5. Osim u slučaju iz članka 3. stavka 5.bis, doprinos koji je izračunan upravitelj izravno isplaćuje odgovarajućim sniženjem cijene pogonskoga goriva.

[...]"

19 Članak 6. Regionalnog zakona br. 14/2010, naslovljen „Detaljna pravila za elektroničku isplatu”, u stavcima 1. i 2. predviđa da regionalno vijeće može odlučiti aktivirati neelektroničke načine dodjele doprinosa za nabavu pogonskoga goriva u svrhu prijevoza korisnika izvan područja Regije te da u tim slučajevima korisnik dostavlja zahtjev trgovačkoj komori koja je teritorijalno nadležna prema općini u kojoj boravi.

20 Članak 9. tog regionalnog zakona, naslovljen „Dodjela doprinosa”, određuje:

„1. Upravitelji objekata opremljenih POS-ovima ovlaštene su elektronički dodijeliti doprinos za kupnju pogonskoga goriva u svrhu prijevoza.

2. Upravitelji ne dodjeljuju doprinos za kupnju pogonskoga goriva ako se pokaže da je iskaznica predočena u tu svrhu izdana za vozilo različito od onog koje treba ponovno opskrbiti ili ako je ta iskaznica deaktivirana.

3. Istoga dana ili sljedećeg radnog dana upravitelji su dužni elektroničkim putem dostaviti mjesno nadležnoj trgovačkoj komori [...] podatke o količini pogonskoga goriva prodanoj u svrhu prijevoza.

4. Radi dostave iz stavka 3. upravitelji moraju posredstvom POS-a zvesti podatke o ukupnim prodanim količinama pogonskoga goriva u svrhu prijevoza, kako proizlaze iz očitavanja crpki za opskrbu i koji su uvršteni u upisnik Ufficio tecnico di finanza (UTF) [Tehnički ured za financije, Italija].”

21 Članak 10. Regionalnog zakona br. 14/2010, naslovljen „Povrat povezan s doprinosima”, predviđa:

„1. Doprinosi za kupnju pogonskoga goriva dodijeljene korisnicima regionalna uprava u načelu vraća upraviteljima na tjednoj osnovi.

2. Povrat se obavlja na temelju podataka pohranjenih u informatičkoj bazi podataka, ne dovodeći u pitanje slučajeve odgode povrata ili naplate doprinosa koji su neopravdano prikupljeni.

[...]"

Okolnosti spora

- 22 Kako bi spriječila praksu stanovnika Regije da svoja vozila opskrbljuju gorivom po povoljnijim cijenama u Sloveniji, Talijanska Republika je tijekom 1996. zatražila odstupanje na temelju članka 8. stavka 4. Direktive Vijeća 92/81/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju struktura trošarina na mineralna ulja (SL 1992., L 316, str. 12.) kako bi mogla primijeniti sniženu stopu trošarina na pogonska goriva u toj regiji.
- 23 To je odstupanje Talijanskoj Republici odobreno odlukom Vijeća 96/273/EZ od 22. travnja 1996. kojom se određene države članice ovlašćuju da na određena mineralna ulja koja se upotrebljavaju za posebne namjene primjene ili nastave primjenjivati sniženja ili oslobođenja od trošarina sukladno postupku predviđenom člankom 8. stavkom 4. Direktive 92/81 (SL 1996., L 102, str. 40.).
- 24 Slijedom toga, na temelju članka 18. Direktive 2003/96 Talijanska Republika bila je ovlaštena do 31. prosinca 2006. nastaviti primjenjivati snižene stope trošarina na benzin koji se troši na području Regije.
- 25 Dana 17. listopada 2006. Talijanska Republika podnijela je zahtjev za odstupanje na temelju članka 19. Direktive 2003/96 za područje Regije.
- 26 Ta je država članica taj zahtjev povukla 11. prosinca 2006.

Predsudski postupak

- 27 Komisija je 1. prosinca 2008. Talijanskoj Republici poslala pismo opomene na temelju članka 258. prvog stavka UFEU-a kojim joj je prigovorila zbog primjene sniženih stopa trošarina na benzin i plinska ulja koja se koriste kao pogonska goriva u okviru prodaje tih proizvoda stanovnicima Regije. Komisija smatra da je zakonodavstvo kojim je to sniženje stopa predviđeno bilo suprotno propisima Unije o oporezivanju energenata s obzirom na to da ono nije dio odobrenih oslobođenja i sniženja na temelju Direktive 2003/96.
- 28 Komisija je osporila usklađenost s pravom Unije sustava uvedenog na temelju legge n. 549, Misure di razionalizzazione della finanza pubblica (Zakon br. 549 o mjerama za racionalizaciju javnih financija) od 28. prosinca 1995. (GURI br. 302 od 29. prosinca 1995., str. 5.) i na temelju legge regionale n. 47, Disposizioni per l'attuazione della normativa nazionale in materia di riduzione del prezzo alla pompa dei carburanti per autotrazione nel territorio regionale e per l'applicazione della Carta del cittadino nei vari settori istituzionali (Regionalni zakon br. 47 o odredbama za provedbu nacionalnog zakonodavstva na području sniženja cijene pogonskoga goriva na crpkama za automobile u regiji kao i za provedbu Povelje građana u različitim institucionalnim sektorima) od 12. studenoga 1996. (*Bollettino ufficiale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia* br. 33, od 14. studenoga 1996., u daljnjem tekstu: Regionalni zakon br. 47/96), kojima se stanovnicima Regije daje pravo da ostvare sniženje cijene benzina „na crpkama” kao i sniženje cijene plinskih ulja od 2002. Predmetnim je mehanizmom bilo predviđeno odobravanje popusta krajnjim potrošačima pogonskoga goriva koji borave u toj regiji. Kako bi se taj mehanizam proveo, dobavljači pogonskoga goriva predujmljivali su upraviteljima prodajnih mjesta iznose koji su odgovalali sniženjima cijena i potom zahtijevali povrat od Regije.
- 29 Komisija je smatrala da je takav sustav popusta činio nezakonito sniženje trošarina u obliku njihova povrata. Ona je primijetila, kao prvo, da je primatelj povrata ista osoba kao i trošarinski obveznik, kao drugo, da postoji izravna veza između trošarina koje su njezini obveznici dobavljači pogonskoga goriva platili državi i iznosa povrata koji su obuhvaćeni tim iznosima za račun upravitelja benzinskih crpki i

kao treće, da sustav ima za cilj neutraliziranje velikih razlika u cijeni u odnosu na susjednu Republiku Sloveniju, koja u trenutku stupanja na snagu Regionalnog zakona br. 47/96 još nije bila država članica Unije.

- 30 Dopisom od 1. travnja 2009. talijanska tijela odgovorila su na pismo opomene objašnjavajući da sustav popusta uspostavljen Regionalnim zakonom br. 47/96 nije utjecao na porezni sustav. Osim toga, ta su tijela navela da je regionalni zakonodavac izmijenio sustav predviđen Regionalnim zakonom br. 47/96, koji navodi Komisija. Nakon te zakonodavne intervencije povratu su izvršavani izravno korisnicima benzinskih crpki pogonskih goriva, a ne više dobavljačima pogonskih goriva.
- 31 Regionalnim zakonom br. 14/2010 uspostavljen je novi sustav (u daljnjem tekstu: predmetni sustav doprinosa) namijenjen smanjenju konačnog troška pogonskoga goriva koji snosi krajnji potrošač, a koji se sastojao od „doprinosa za kupnju” tih proizvoda tijela javne vlasti. Na temelju predmetnog sustava doprinosa u trenutku u kojem su fizičke osobe koje borave u Regiji koje su vlasnici automobila ili motocikala kupile benzin ili plinsko ulje na benzinskim crpkama radi njihove uporabe kao pogonskih goriva, tim je fizičkim osobama odobrena subvencija koja odgovara fiksnom osnovnom iznosu po litri kupljenog benzina i plinskog ulja, koja je varirala ovisno o vrsti pogonskoga goriva i području te regije u kojoj je dotični potrošač imao svoje boravište (u daljnjem tekstu: sporni doprinos). Sporni je doprinos izravno dodijeljen krajnjem potrošaču korisniku benzinskih crpki kojima je regionalna uprava u konačnici vratila odgovarajući iznos.
- 32 Nastavno na Komisijin zahtjev za pojašnjenje koji je 11. svibnja 2011. uputila Talijanskoj Republici, tijela te države članice odgovorila su dopisom od 13. srpnja 2011. da se predmetni sustav doprinosa, uveden Regionalnim zakonom br. 14/2010, stvarno primjenjuje od 1. studenoga 2011.
- 33 Komisija je 12. travnja 2013. od Talijanske Republike zatražila nova pojašnjenja o načinima izračuna spornog doprinosa.
- 34 Dopisom od 16. svibnja 2013. talijanska su tijela dostavila pojašnjenja o načinima kao i podjeli Regije na dvije teritorijalne zone u čijem su okviru bile predviđene različite razine doprinosa.
- 35 Komisija je 11. srpnja 2014. Talijanskoj Republici uputila dodatno pismo opomene kojim je prigovorila da se predmetnim sustavom doprinosa krši Direktiva 2003/96 zbog toga što je doveo do sniženja trošarina u obliku njihova povrata, što nije bilo predviđeno tom direktivom niti je Vijeće to odobrilo na temelju članka 19. navedene direktive.
- 36 Talijanske su vlasti dopisom od 4. rujna 2014. osporile argumentaciju koju je Komisija iznijela u tom dodatnom pismu opomene.
- 37 Komisija je 11. prosinca 2015. Talijanskoj Republici uputila obrazloženo mišljenje na koje je potonja odgovorila dopisom od 11. veljače 2016.
- 38 Budući da nije bila zadovoljna tim odgovorom, Komisija je odlučila podnijeti ovu tužbu.

Postupak pred Sudom

- 39 Odlukom predsjednika Suda od 3. lipnja 2019. Kraljevini Španjolskoj dopuštena je intervencija u potporu zahtjevu Talijanske Republike.
- 40 Zbog zdravstvene krize povezane sa širenjem koronavirusa na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika Sud je donio odluku o poništenju rasprave predviđene za 23. travnja 2020. te je odlukom od 26. ožujka 2020. strankama uputio pitanja za pisane odgovore, na koja su Komisija, Talijanska Republika i Kraljevina Španjolska odgovorile.

O tužbi

Argumentacija stranaka

Argumentacija Komisije

- 41 Komisija ističe da su trošarine neizravni porezi na potrošnju određenih proizvoda i da ekonomski teret tih poreza snosi krajnji potrošač. Nema nikakve dvojbe da predmetni sustav doprinosa koji je uvela Regija ima za učinak ublažiti teret koji konačni potrošač snosi tako da se smanji oporezivanje dotičnih proizvoda.
- 42 Naime, time što predviđa da upravitelji benzinskih crpkki, u trenutku u kojem fizičke osobe koje žive u Regiji kupe benzin ili plinsko ulje na benzinskim crpkama, tim osobama odobravaju sniženje fiksne cijene koja se primjenjuje na svaku litru kupljenog pogonskoga goriva, čiji će im iznos u konačnici vratiti regionalna uprava, predmetni sustav doprinosa čini sniženje trošarina na pogonska goriva koje nije dopušteno Direktivom 2003/96.
- 43 U prilog tom prigovoru Komisija naglašava da Direktiva 2003/96 sadržava skup odredaba koje državama članicama omogućavaju da primijene porezna sniženja, porezna oslobođenja ili diferencirane razine oporezivanja u vezi s nekim proizvodima ili nekim uporabama. U tom se pogledu ona poziva osobito na članke 5. i 7. kao i 15. do 19. te direktive. Države članice mogu ta sniženja, oslobođenja ili varijacije provesti na načine predviđene u članku 6. navedene direktive.
- 44 U slučaju da država članica ima namjeru sniženu razinu oporezivanja primijeniti na regionalnoj razini, trebala bi to napraviti u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96 i, dakle, zatražiti od Vijeća ovlaštenje na osnovi te odredbe. Ako takvog ovlaštenja nema, uvođenje sniženja trošarinskih stopa na pogonska goriva za stanovnike Regije čini povredu članka 4. i 19. te direktive.
- 45 Glede izjednačavanja predmetnog sustava doprinosa s neovlaštenim sniženjem trošarinskih stopa, Komisija zastupa stajalište prema kojem, u slučaju da država članica odobri subvenciju koja nije dopuštena pravom Unije i koja se izračunava izravno ili neizravno prema količini energenta obuhvaćenog područjem primjene Direktive 2003/96 u trenutku stavljanja na tržište, ta subvencija dovodi do nezakonitog sniženja poreznog opterećenja tog energenta. U takvom slučaju navedena bi subvencija u cijelosti ili djelomično nadomjestila trošarine na predmetni proizvod. Izrazi upotrijebljeni za određivanje predmetne mjere nisu relevantni. Bitni su samo narav, obilježja i učinci te mjere.
- 46 Komisija ističe da se sporni doprinos u ovom slučaju dodjeljuje u obliku fiksnog iznosa po količini kupljenog pogonskoga goriva, što odgovara metodi izračuna koja je upotrijebljena za određivanje iznosa trošarina.
- 47 Iz presude od 25. travnja 2013., Komisija/Irska (C-55/12, neobjavljena, EU:C:2013:274) proizlazi da jedan od oblika u okviru kojeg države članice imaju mogućnost dodijeliti porezna oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja jest „povrat cijelog ili dijela iznosa naplaćenih poreza”, u skladu s onim što je predviđeno člankom 6. točkom (c) Direktive 2003/96. No, za utvrđivanje postojanja povrata trošarina u smislu ove odredbe nebitno je to što osoba obveznik plaćanja trošarina nije ona koja prima sporni doprinos.
- 48 Osim toga, radi kvalifikacije navedenog sustava „povrata naplaćenih trošarina” u smislu navedene odredbe Komisija smatra odlučnim utvrđenje prema kojem se taj sporni doprinos isplaćuje javnim i, kao ovdje, regionalnim sredstvima. Naime, povratom koji je izvršen tim sredstvima *de facto* se neutralizira oporezivanje proizvoda.

- 49 U tom je pogledu nebitno to što financiranje predmetnog sustava doprinosa potječe iz općih prihoda Regije, a ne posebno iz dijela trošarina koje država vraća toj regiji nakon što ih je ubrala. Irelevantna je i činjenica da se sporni doprinos također isplaćuje stanovnicima navedene Regije za kupnju pogonskoga goriva obavljenu izvan nje.
- 50 Komisija smatra, s jedne strane, da je u prošlosti Talijanska Republika već bila ovlaštena primijeniti sniženje stopa trošarina na pogonska goriva korištena na području Regije i da je, nadalje, 17. listopada 2006. na temelju članka 19. Direktive 2003/96 podnesen zahtjev za odstupanje u vezi s tim istim područjem, koji je ta država članica povukla 11. prosinca 2006. Komisija smatra da je, unatoč izmjenama do kojih je došlo tijekom godina, sustav popusta koji je uspostavljen Regionalnim zakonom br. 47/96 imao općenito istovjetnu strukturu i učinke kao i predmetni sustav doprinosa.
- 51 S druge strane, Komisija navodi da je primjenom članka 19. Direktive 2003/96 Vijeće već odobrilo određeni broj sniženja trošarina za regije ili posebna područja države članice. U tom pogledu ona osobito spominje Provedbenu odluku Vijeća (EU) 2017/1767 od 25. rujna 2017. o ovlašćivanju Ujedinjene Kraljevine, u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ, da primjenjuje snižene razine oporezivanja na pogonska goriva koja se troše na otocima Vanjskih i Unutrašnjih Hebrida, Sjevernim otocima (Northern Isles), otocima estuarija rijeke Clyde i otočju Scilly (SL 2017., L 250, str. 69.) kao i Provedbenu odluku Vijeća (EU) 2015/356 od 2. ožujka 2015. o ovlašćivanju Ujedinjene Kraljevine da na određenim zemljopisnim područjima primjenjuje diferencirane razine oporezivanja na pogonska goriva u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ (SL 2015., L 61, str. 24.). Komisija navodi da je mehanizam koji je Ujedinjena Kraljevina uspostavila za pogonska goriva potrošena na Hebridima i otocima Firth of Clyde i Scilly u biti istovjetan predmetnom sustavu doprinosa.
- 52 Osim toga, glede veze između doprinosa dodijeljenog stanovnicima te regije i sastavnice cijene pogonskoga goriva koja se odnosi na trošarine, Komisija primjećuje da činjenica da se stope trošarina i spornog doprinosa ne poklapaju nije bitna jer povrat naplaćenih trošarina može također biti djelomičan. Okolnost da je dio cijene pogonskoga goriva, koji se sastoji od troškova njegove proizvodnje, viši od iznosa spornog doprinosa također nije bitna te ne mijenja činjenicu da isplata tog doprinosa čini povrat naplaćenih trošarina.

Argumentacija Talijanske Republike

- 53 Talijanska Republika priznaje da „potrebn[a] fleksibilnost u definiranju i provedbi politike koja odgovara [...] nacionalnim okolnostima” koja je priznata državama članicama u skladu s uvodnom izjavom 9. te direktive ne znači da su potonje slobodne uvesti diferencirane razine oporezivanja jer to mogu učiniti samo u okviru odredaba navedene direktive kojima su predviđena odstupanja u tu svrhu.
- 54 Stoga je potrebno da je cilj predmetnog sustava doprinosa obuhvaćen slučajevima navedenima, među ostalim, u člancima 5., 15. i 17. Direktive 2003/96. Ako se radi o različitim ciljevima povezanim s „provođenjem pojedinih politika”, dotična se država članica mora obratiti Vijeću u skladu s onim što je predviđeno člankom 19. te direktive, koje djelujući jednoglasno može odobriti uvođenje daljnjih oslobođenja ili sniženja. Ipak, Talijanska Republika naglašava da ta ograničenja vrijede samo ako država članica namjerava uvesti mjeru koja se sastoji od „poreznog oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja” energenata i da se, prema tome, nacionalna mjera koja nema takav učinak očito neće podvrgnuti navedenim ograničenjima.
- 55 U tom pogledu Talijanska Republika smatra da, za potrebe procjene postojanja povrede obveze, treba posebno uzeti u obzir članak 6. točku (c) Direktive 2003/96 koja u svojem području primjene uključuje slučajeve u kojima se porezna oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja provode „povratom cijelog ili dijela [iznosa] naplaćenih poreza”. Ta država članica smatra da Komisija

preširoko tumači članak 6. točku (c) te direktive smatrajući da svaki oblik subvencije ili doprinosa koji se odnosi na robu podvrgnutu trošarini jest povrat naplaćenih trošarina samo zbog činjenice što se financira javnim sredstvima i da se prema tome njime zaobilazi navedena direktiva.

- 56 Talijanska Republika smatra da povrat cijelog ili dijela iznosa naplaćenog poreza u smislu članka 6. točke (c) Direktive 2003/96 postoji kada porezno tijelo nadoknadi trošarinskom obvezniku trošarine koje je on prethodno platio. Stoga ističe da se za nacionalne ili regionalne mjere koje nemaju obilježja određena u članku 6. točki (c) te direktive treba smatrati da ne spadaju u područje primjene navedene direktive i da su obuhvaćene diskrecijskom ovlašću država članica.
- 57 Talijanska Republika ističe da, za razliku od onoga što je bio slučaj u predmetu povodom kojeg je donesena presuda od 25. travnja 2013., Komisija/Irska (C-55/12, neobjavljena, EU:C:2013:274), u kojem je u nacionalnom zakonodavstvu bilo izričito navedeno da je predmet povrata „trošarinska” sastavnica cijene pogonskoga goriva, u okviru ovog predmeta Sud ne može poći od takve pretpostavke. Na Komisiji je da dokaže da sporni doprinos stvarno odgovara povratu naplaćenih trošarina. No, Komisija nije dostavila takav dokaz.
- 58 Talijanska Republika pojašnjava u tom pogledu da se iz presude od 25. travnja 2013., Komisija/Irska (C-55/12, neobjavljena, EU:C:2013:274) ne može izvesti zaključak da članak 6. točka (c) Direktive 2003/96 obuhvaća svaki slučaj subvencije iz javnih sredstava za robu podvrgnutu trošarinama, već da ta odredba uključuje samo isplatu iznosa kojima se na ovaj ili onaj način održava veza s prvotno plaćenim trošarinama. Naglašava da se sporni doprinos dodjeljuje krajnjim potrošačima i da ne postoji nikakva veza između poreza koji su obveznici prvotno platili i iznosa novca dodijeljenog stanovnicima Regije iz regionalnog proračuna.
- 59 Kako bi dokazala da veza između plaćenih trošarina koje su obveznici prvotno platili i spornog doprinosa ne postoji, Talijanska Republika u biti ističe sljedeće elemente.
- 60 Kao prvo, korisnici spornog doprinosa su fizičke osobe koje borave na području Regije i koje nisu obveznici trošarinama.
- 61 Kao drugo, taj doprinos ne financira se naplaćenim trošarinama koje država vraća Regiji, nego njezinim općim prihodima.
- 62 Kao treće, navedeni doprinos dodjeljuje se stanovnicima te regije i za opskrbu pogonskim gorivom izvan njezina područja.
- 63 Kao četvrto, teret tog doprinosa snose upravitelji benzinskih crpki koji privremeno snose njegov trošak, prije nego što im regionalna uprava u konačnici izvrši povrat. Ti upravitelji nisu obveznici trošarina na pogonska goriva. U tom pogledu, slučaj koji je Komisija iznijela prema kojem bi postrojenje za distribuciju pogonskoga goriva moglo u određenim slučajevima imati funkciju trošarinskog skladišta ovlaštenog za stavljanje pogonskoga goriva u promet ne postoji u talijanskom pravnom poretku pa zbog toga takvo postrojenje ne može nikada biti podvrgnuto trošarinama.
- 64 Kao peto, sporni doprinos dodjeljuje Regija, dok su trošarine na pogonsko gorivo porez koji ubire država i koji se plaća kada je gorivo preneseno u cisterne benzinskih crpki.
- 65 Kao šesto, doprinos se dodjeljuje prema kriterijima različitim od onih na kojima se temelji ubiranje trošarina. Njegov iznos varira prema vrsti pogonskoga goriva i području prebivališta korisnika.
- 66 Kao sedmo, predmet mjere provedene predmetnim sustavom doprinosa ne odnosi se na „trošarinsku” sastavnicu cijene pogonskoga goriva, suprotno od onoga što je bio slučaj u predmetu povodom kojeg je donesena presuda od 25. travnja 2013., Komisija/Irska (C-55/12, neobjavljena, EU:C:2013:274).

- 67 Naposljetku, kao osmo, nemoguće je objektivno povezati sporni doprinos s „trošarinskom” sastavnicom cijene pogonskoga goriva „na crpki”. Taj se doprinos prije odnosi na sastavnicu „troškova proizvodnje” te cijene čiji je iznos veći s obzirom na to da je bio namijenjen izjednačavanju tog troška u regiji koju karakterizira manjak infrastrukture. Naime, značajno variranje cijene pogonskoga goriva od jedne do druge regije na talijanskom području može se pripisati samo sastavnici „troškova proizvodnje” na koju utječe razina infrastrukture prisutne u svakoj regiji.

Argumentacija Kraljevine Španjolske

- 68 Kraljevina Španjolska smatra da predmetni sustav doprinosa, predviđen Regionalnim zakonom br. 14/2010, čini potporu kupnji pogonskoga goriva za stanovnike Regije koja za cilj ima smanjiti dodatni trošak nastao zbog većeg troška proizvodnje pogonskih goriva u tog regiji.
- 69 Ta država članica ističe određeni broj elemenata koji, prema njezinu mišljenju, omogućuju da se potvrdi potpuna samostalnost spornog doprinosa u odnosu na trošarine kojima podliježe pogonsko gorivo.
- 70 Kao prvo, trošarine u cijelosti ubire država prilikom stavljanja pogonskoga goriva na tržište. Kao drugo, sporni doprinos ne financira se naplaćenim trošarinama koje država vraća Regiji, već općim prihodima te regije. Taj se doprinos stoga dodjeljuje i ako se njegovi korisnici opskrbljuju pogonskim gorivom u drugim talijanskim regijama. Kao treće, navedeni doprinos ne dodjeljuje se osobi koja je obveznik trošarine, nego fizičkim osobama koje borave na području Regije. Kao četvrto, isti doprinos isplaćuje se korisnicima putem upravitelja benzinskih crpki, a potonjima ga vraća uprava te regije. Naposljetku, kao peto, sporni doprinos dodjeljuje se u skladu s kriterijem koji nema ni najmanje veze s trošarinama, u obliku fiksnog iznosa, neovisno o stopi trošarine na dotično pogonsko gorivo.
- 71 Osim toga, Kraljevina Španjolska smatra da se regionalna potpora izražena u fiksnoj vrijednosti koja je niža od troškova proizvodnje pogonskih goriva i uređena propisima koji nisu porezne naravi ne može smatrati sredstvom za smanjivanje poreznog opterećenja povezanog s pogonskim gorivima.
- 72 Naime, cijena prodaje pogonskih goriva krajnjem potrošaču oblikuje se iz više elemenata, to jest, kao prvo, bruto troška nafte i marže za preradu, kao drugo, iz troška stavljanja u promet i prijevoza do prodajnog mjesta i, kao treće, iz poreznih sastavnica cijene, kao što su trošarine i PDV.

Ocjena Suda

- 73 Komisija ističe da je Talijanska Republika, time što je uvela predmetni sustav doprinosa koji predviđa odobrenje smanjenja fiksne cijene po litri benzina ili plinskog ulja kupljenog kao pogonsko gorivo fizičkim osobama koje žive u Regiji, utvrdila smanjenje trošarina u obliku povrata iznosa poreza, protivno obvezama koje ima na temelju članaka 4. i 19. Direktive 2003/96.
- 74 U tom pogledu, na početku treba podsjetiti na to da je, u skladu s ustaljenom sudskom praksom o teretu dokazivanja u okviru postupka zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, Komisija obvezna dokazati postojanje navodne povrede. Ona je dužna Sudu dostaviti elemente koji su mu nužni za ispitivanje postojanja te povrede, pri čemu se ne može pozvati ni na kakvu pretpostavku (presuda od 5. rujna 2019., Komisija/Italija (Bactérie Xylella fastidiosa), C-443/18, EU:C:2019:676, t. 78. i navedena sudska praksa).
- 75 Propisivanjem sustava usklađenog oporezivanja energenata i električne energije, a kao što to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 2. do 5. i 24., Direktiva 2003/96 nastoji potaknuti dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta u energetskom sektoru, izbjegavanjem, među ostalim, narušavanja tržišnog natjecanja (presuda od 30. siječnja 2020., Autoservizi Giordano, C-513/18, EU:C:2020:59, t. 30. i navedena sudska

praksa). U tu svrhu ta direktiva, na temelju njezina članka 4. stavka 1., zahtijeva da razine oporezivanja koje države članice primjenjuju na energetske proizvode i električnu energiju, a koje su navedene u članku 2., ne smiju biti ispod najniže razine oporezivanja njome propisane, dok u člancima 5. i 7. kao i člancima 15. do 19. sadržava niz odredaba koje državama članicama omogućavaju da primijene porezna sniženja, porezna oslobođenja ili diferencirane razine oporezivanja za određene proizvode ili uporabe.

- 76 Prema Komisijinu mišljenju, iz potonjih odredaba proizlazi da, kad država članica ima namjeru primijeniti sniženu razinu oporezivanja na regionalnoj razini, kao što je to Talijanska Republika učinila predmetnim sustavom doprinosa, jedina mogućnost jest primjena članka 19. navedene direktive, što za nju podrazumijeva da na temelju te odredbe od Vijeća zahtijeva odobrenje u tom smislu.
- 77 U svrhu utvrđivanja je li povreda na koju se poziva Komisija utemeljena, treba provjeriti premisu na kojoj se temelji te u tu svrhu ocijeniti treba li predmetni sustav doprinosa kvalificirati kao „povrat cijelog ili dijela iznosa naplaćenog poreza” u smislu članka 6. točke (c) te direktive.
- 78 Naime, utvrđenje povrede obveze iz navedene direktive koja se sastoji u nedopuštenom sniženju trošarina znači da je takvo sniženje bilo provedeno u jednom od tri oblika navedena u članku 6. te direktive. Međutim, od ta tri oblika predmetnim sustavom doprinosa mogao je eventualno biti uspostavljen samo cijeli ili djelomični povrat iznosa poreza.
- 79 U tom pogledu, treba utvrditi da je, kako bi se sustav doprinosa mogao kvalificirati kao „povrat” u smislu članka 6. točke (c) Direktive 2003/96, potrebno da iznos plaćen na temelju navedenog sustava doprinosa proizlazi iz iznosa trošarina koje ubire Talijanska Država ili barem da navedeni plaćeni iznos ima stvarnu vezu s trošarinama koje ubire Talijanska Država, na način da taj sustav doprinosa ima za cilj neutralizirati ili smanjiti trošarine na pogonska goriva.
- 80 Ne može se prihvatiti argumentacija Komisije prema kojoj izvor iznosa plaćenih u okviru povrata poreza nije bitan, sve dok su oni plaćeni iz javnih državnih sredstava.
- 81 U tom pogledu, osobito treba primijetiti da u okviru ove tužbe Komisija ne osporava činjenicu da se predmetni sustav doprinosa financira iz općeg proračuna Regije, a ne posebno iz dijela trošarina na pogonska goriva koje je Talijanska Država prenijela u taj proračun. Iznosi isplaćeni na temelju tog prijenosa uključeni su u opći proračun Regije i gube svaki oblik individualizacije.
- 82 U svakom slučaju, Komisija u ovom predmetu ne navodi niti dokazuje postojanje objektivne veze između financijskog izvora predmetnog sustava doprinosa i prihoda proizišlih iz toga što je Talijanska Država naplatila trošarine na pogonska goriva, čiji je dio potom prenesen u opći proračun Regije.
- 83 Osim toga, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 103. svojeg mišljenja, okolnost prema kojoj se spornim doprinosom koriste i fizičke osobe koje borave na području Regije kada pogonsko gorivo nabavljaju u drugim talijanskim regijama jest takva da dovodi u sumnju postojanje veze između iznosa koji je plaćen na temelju tog doprinosa i iznosa ubranih trošarina.
- 84 Osim toga, imajući u vidu utvrđenja iznesena u točki 79. ove presude, valja utvrditi da ni Komisija nije dostavila dokaze na temelju kojih se može utvrditi da predmetni sustav doprinosa čini neutralizaciju ili smanjenje trošarina na pogonska goriva.
- 85 Kao što to ističe Talijanska Republika, uz potporu Kraljevine Španjolske po tom pitanju, s obzirom na to da trošak proizvodnje pogonskoga goriva prelazi iznos spornog doprinosa, ne može se isključiti da taj sustav ima namjeru ublažiti posljedice većih troškova proizvodnje na krajnju cijenu pogonskih goriva, u mjeri u kojoj ti troškovi, čija važnost može značajno varirati od jedne do druge regije, mogu stvoriti razlike u cijeni pogonskih goriva ovisno o dotičnoj regiji.

- 86 Međutim, kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u točkama 105. i 108. svojeg mišljenja, s obzirom na to da se Komisija ne poziva na posebne dokaze u prilog svojoj tvrdnji prema kojoj predmetni sustav doprinosa uvodi neutralizaciju ili smanjenje trošarina na pogonska goriva, ta se tvrdnja može izjednačiti s pretpostavkom. Naime, kako je navedeno u točki 109. njegovog mišljenja, nemoguće je sa sigurnošću zaključiti da smanjenje cijene pogonskoga goriva znači smanjenje trošarina.
- 87 U tim uvjetima treba zaključiti da Komisija nije dostavila dokaze o postojanju stvarne veze između iznosa plaćenih na temelju predmetnog sustava doprinosa i onih koji su ubrani na ime trošarina na pogonska goriva prodana stanovnicima Regije, na način da taj sustav doprinosa dovodi do neutralizacije ili smanjenja trošarina zbog tog doprinosa.
- 88 Doduše, činjenica da su obveznici trošarina i korisnici spornog doprinosa različite osobe ne isključuje sama po sebi to da postojanje povrata tog poreza može biti utvrđeno, kao što to proizlazi iz presude od 25. travnja 2013., Komisija/Irska (C-55/12, neobjavljena, EU:C:2013:274). Ipak, kao što to nezavisni odvjetnik ističe u točki 94. svojeg mišljenja, potrebno je još utvrditi postojanje stvarne veze između tog doprinosa i trošarina na kupnju pogonskoga goriva.
- 89 Također, okolnost da se sporni doprinos dodjeljuje prema količini kupljenog pogonskoga goriva i da iznos tako ovisi o toj količini ne upućuje na postojanje veze između doprinosa i trošarina. Naime, ta mogućnost temelji se samo na tome da se, kao sporni doprinos, trošarine na pogonska goriva plaćaju po litri kupljenog pogonskoga goriva, a ta jedina sličnost u načinu izračuna nije takve prirode da dovede u pitanje zaključak iz točke 87. ove presude. Osim toga, za razliku od trošarina, taj doprinos izražen je u fiksnim iznosima te ovisi i o području stanovanja korisnika.
- 90 Činjenica da je sustav popusta koji je prije postojao, u kojem su određeni elementi slični onima predmetnog sustava doprinosa, bio predmet odstupanja odobrenog u skladu s odredbama Direktive 2003/96 ili ranijih propisa Unije iz tog područja može biti samo pokazatelj koji opravdava ispitivanje sukladnosti novog sustava, odnosno predmetnog sustava doprinosa s pravom Unije, ali ne smije prejudicirati ishod tog ispitivanja.
- 91 Isto se odnosi na okolnost da je Vijeće odobrilo nacionalne sustave koji imaju određene sličnosti s predmetnim sustavom doprinosa na temelju članka 19. Direktive 2003/96.
- 92 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da Komisija nije u dovoljnoj mjeri dokazala da je Talijanska Republika, time što je uvela predmetni sustav doprinosa koji predviđa odobrenje smanjenja fiksne cijene po litri benzina ili plinskog ulja kupljenog kao pogonsko gorivo fizičkim osobama koje žive u Regiji, uspostavila smanjenje trošarina u obliku povrata iznosa poreza, protivno obvezama koje ima na temelju članaka 4. i 19. Direktive 2003/96.
- 93 Prema tome, Komisijina tužba mora se odbiti.

Troškovi

- 94 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je Talijanska Republika podnijela zahtjev da Komisija snosi troškove i da potonja nije uspjela u svojim zahtjevima, valja joj naložiti snošenje troškova.
- 95 U skladu s člankom 140. stavkom 1. tog poslovnika, prema kojem države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove, Kraljevina Španjolska snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (peto vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Europskoj komisiji nalaže se snošenje troškova.**
- 3. Kraljevina Španjolska snosi vlastite troškove.**

Potpisi